Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Studia nad dzieciństwem, PG_00206898		
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2029/2030
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	4	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	8	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca			
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. Dorota Klus-Stańska	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	0.0	20.0	50

Cel przedmiotu	
	- pogłębianie świadomości historyczno-ideologicznych uwarunkowań konceptualizacji dziecka i dzieciństwa - zaznajomienie ze specyfiką dyscyplinarną i metodologiczną Studiów nad dzieciństwem - kształtowanie rozumienia sposobów konstruowania dzieciństwa, jego przestrzeni i instytucji dla dzieci - uwrażliwianie na prawa dzieci - rozwijanie kompetencji interpretacyjnej i aksjologicznej wobec sytuacji dziecka i oferowanych mu warunków życia i edukacji

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PPWJ5_K01] ma kompetencje społeczne umożliwiające posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka	ma kompetencje społeczne umożliwiające posługiwanie się normami etycznymi w pracy z dziećmi i kierowania się szacunkiem dla godności dzieci i respektem dla ich dzieciństwa	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PPWJ5_U01] ma umiejętności pozwalające na dokonywanie obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, analizowanie ich z wykorzystywaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponowanie rozwiązań problemów	Ma umiejętności pozwalające na analizowanie zdarzeń pedagogicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu studiów nad dzieciństwem	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[PPWJ5_W08] ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat praw dziecka oraz osoby z niepełnosprawnością a także sposobów ich egzekwowania oraz ich propagowania w środowisku zarówno przedszkolnym i szkolnym jak i pozaprzedszkolnym oraz pozaszkolnym	ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat praw dziecka i sposobów ich rozumienie i egzekwowania w zróżnicowanych przestrzeniach życia dzieci	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PPWJ5_W01] ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat podstaw filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej oraz potrafi ją odnieść do osobowego, integralnego rozwoju dziecka (ucznia)	ma zaawansowaną i uporządkowaną wiedzę na temat założeń wychowawczo-aksjologicznych wyprowadzanych z paradygmatu Studiów nad dzieciństwem podstaw filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej oraz potrafi ją odnieść do istniejących praktyk wspierania rozwoju dziecka (ucznia),	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PPWJ5_W03] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat współczesnych badań nad dzieciństwem (Childhood Studies) eksplorujących w sposób interdyscyplinarny zagadnienie dobrostanu dziecka	ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat współczesnych badań nad dzieciństwem (Childhood Studies) eksplorujących w sposób interdyscyplinarny zagadnienie dobrostanu dziecka	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
	[PPWJ5_W12] ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat innowacji pedagogicznych w obszarze wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej, inspirujących do planowania i organizacji własnej pracy	- student ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę na temat alternatyw edukacyjnych oraz innowacji w placówkach przedszkolnych i szkolnych zorientowanych na zapewnianie dobrostanu dzieci i prawa do swobodnego przeżywania dzieciństwa	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja

Treści przedmiotu	1. Studia nad dzieciństwem jako alternatywne myślenie o dzieciach i ich rozwoju; opozycja wobec medykalizacji, normalizacji i standaryzacji dzieciństwa. 2. Instytucjonalne podejścia do rozwoju dzieci: fazowe versus holistyczne. 3. Dzieci w perspektywie plemiennej / dzieci jako grupa mniejszościowa / dzieci w perspektywie strukturalistycznej: - kultury dziecięce i dzieci jako pełnoprawni współtwórcy kultury, - przestrzenie dzieciństwa, - prawa dzieci i ich kulturowe zróżnicowanie, - instytucjonalizacja dzieciństwa, dziecko organizacji, - lokalne odmiany dzieciństwa; dzieciństwo bez dzieciństwa (dzieci ulicy, dzieciństwo więzienne, dzieciństwo celebryckie). 4. Globalizacja dzieciństwa i zjawisko znikającego dzieciństwa. 5. Dzieciństwo w literaturze dla dzieci: dyskursy i napięcia. 6. Dyskursy uczącego się dziecka alternatywne teorie i praktyki kulturowe.
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wymagań formalnych brak. Wymagania wstępne: Rozumienie historycznych uwarunkowań wychowania i edukacji.

<table>
<tr><td>Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się</td><td colspan="2"><table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>Test</td><td>51.0%</td><td>100.0%</td></tr></table></td></tr>
<tr><td rowspan="3">Zalecana lista lektur</td><td>Podstawowa lista lektur</td><td>A.1. wykorzystywana podczas zajęć
- M. J. Kehily (2008), Wprowadzenie do badań nad dzieciństwem. Kraków: Wydawnictwo WAM. - P. Gray (2013), Wolne dzieci. Podkowa Leśna: Wydawnictwo MiND. - J.M. Garbula, M. Kowalik-Olubińska, Od wizerunku uniwersalnego dzieciństwa do uznania jego różnorodności, [w:] Pedagogika wczesnej edukacji. Dyskursy, problemy, otwarcia, red. D. Klus-Stańska, D. Bronk, A. Malenda, Warszawa 2011, s. 205. - A. Męczkowska-Christiansen, Dyskursy dzieciństwa a polityka. Pomiędzy wykluczeniem a obywatelskim uczestnictwem, Problemy Wczesnej Edukacji 2010 nr 2 (12). - Klus-Stańska D., Między wiedzą a władzą. Dziecięce uczenie się w dyskursach pedagogicznych, Problemy Wczesnej Edukacji 2007, nr 56.
A.2. studiowana samodzielnie przez studenta G. Dahlberg, P. Moss, A. Pence (2013), Poza dyskursem jakości w instytucjach wczesnej edukacji i opieki. Wrocław: Wydawnictwo Naukowe DSW.</td></tr>
<tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td>M. Karwowska-Struczyk (2008), Dziecko i konteksty jego rozwoju. Warszawa: IBE.</td></tr>
<tr><td>Adresy eZasobów</td><td></td></tr>
<tr><td>Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td>Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu</td><td colspan="2">Nie dotyczy</td></tr>
</table>

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.